

University of Groningen

Case note: ECLI:NL:RBNHO:2021:8514

Paapst, Mathieu

Published in:
Jurisprudentie Bescherming Persoonsgegevens

IMPORTANT NOTE: You are advised to consult the publisher's version (publisher's PDF) if you wish to cite from it. Please check the document version below.

Document Version
Final author's version (accepted by publisher, after peer review)

Publication date:
2021

[Link to publication in University of Groningen/UMCG research database](#)

Citation for published version (APA):

Paapst, M. (2021). Case note: ECLI:NL:RBNHO:2021:8514. JBP 2021/114. Casenote over: Rechtbank Noord Holland, 22/09/2021, HAA 20/3831, ECLI:NL:RBNHO:2021:8514 *Jurisprudentie Bescherming Persoonsgegevens*, 2021(6).

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

The publication may also be distributed here under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license. More information can be found on the University of Groningen website: <https://www.rug.nl/library/open-access/self-archiving-pure/taverne-amendment>.

Take-down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Downloaded from the University of Groningen/UMCG research database (Pure): <http://www.rug.nl/research/portal>. For technical reasons the number of authors shown on this cover page is limited to 10 maximum.

Rechtbank Noord-Holland

22 september 2021,

Archiefwet, recht op gegevenswissing, recht op rectificatie.

[AVG art. 16, 17, 89]

Noot Paapst

Eiseres

tegen

UWV

(uitspraak)

ECLI:NL:RBNHO:2021:8514

(annotatie)

Het samenspel tussen Archiefwet en de AVG is niet eenvoudig, zo blijkt ook maar weer uit deze uitspraak van de Rechtbank Noord-Holland.

Een groot deel van de Archiefwet richt zich op de blijvende bewaring van archiefbescheiden in een zogeheten archiefbewaarplaats. Daarbij gaat het om het Nationaal Archief, een Regionaal Historisch Centrum, een gemeentelijke archiefbewaarplaats, of een waterschapsarchiefbewaarplaats. Voor een organisatie zoals het UWV is het Nationaal Archief aangewezen voor het beheer van de archieven. Nadat een overheidsorganisatie de archiefbescheiden heeft overgedragen aan het Nationaal archief, draagt zij ook de verantwoordelijkheid over voor het duurzaam toegankelijk maken en houden van de archiefbescheiden. Omdat het uit een oogpunt van authenticiteit en betrouwbaarheid niet wenselijk werd geacht om achteraf nog aanpassingen te kunnen doen in naar de archiefbewaarplaats overgebrachte informatie, is in artikel 45 Uitvoeringswet AVG (UAVG) bepaald dat bij de verwerking van persoonsgegevens die berusten in een archiefbewaarplaats, een aantal rechten van betrokkenen, waaronder het recht op een rectificatie, niet meer ingeroepen kunnen worden. Wel kan de betrokkene nog een eigen lezing toevoegen aan de overgebrachte documenten.

Wanneer we kijken naar artikel 89 lid 3 AVG dan is daar te lezen dat er bij het verwerken van persoonsgegevens met het oog op archivering in het algemeen belang, in een wet kan worden afgeweken van de in artikelen 15, 16, 18, 19, 20 en 21 AVG genoemde rechten. In Nederland is die uitzondering geïmplementeerd in het eerdergenoemde artikel 45 UAVG.

In overweging 5.10 wijst de rechtbank ook specifiek op dit artikel. Die overweging legt echter een fout bloot in het denkproces van de rechtbank. Het gaat in dit geschil met het UWV immers helemaal niet om archiefbescheiden die al zijn overgebracht naar het Nationaal Archief. Artikel 45 UAVG is in dit geval niet van toepassing. En uit die constatering volgt ook dat de overweging in 5.9 onjuist is. De rechtbank verwijst daarin namelijk naar een

uitspraak van de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State over het bewerken van documenten, maar ook die uitspraak gaat expliciet over documenten die al zijn overgebracht naar het Nationaal Archief, en waarop derhalve artikel 45 UAVG wel van toepassing is.

Zolang documenten nog niet zijn overgebracht is de Archiefwet slechts gedeeltelijk daarop van toepassing, en moet de toegankelijkheid mede beoordeeld worden op grond van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob), de Wet hergebruik overheidsinformatie, en de AVG. De genoemde beperkingen, waaronder het recht op een rectificatie, zijn daarom -zolang er nog niet is overgebracht- niet bij wet uitgesloten. Tot aan het moment van overbrenging kan een betrokkene zich dus wel degelijk beroepen op het recht van rectificatie.

Om te voorkomen dat voorafgaand aan de overbrenging naar het Nationaal Archief allerlei documenten kwijtraken of niet meer vindbaar zijn, bepaalt artikel 3 van de Archiefwet dat de verwerkingsverantwoordelijke (de Archiefwet heeft het dan over de zorgdrager) verplicht is om de nog niet overgedragen archiefbescheiden in een goede, geordende en toegankelijke staat te brengen en te bewaren. De stukken moeten derhalve beschikbaar en raadpleegbaar zijn voor de eigen bedrijfsvoering, en ook voor bijvoorbeeld opvraging op grond van de Wob. Maar dat betekent niet dat het recht op inzage of het recht op rectificatie ineens niet meer toepasselijk zouden zijn. Integendeel zelfs! Art. 3 Archiefwet beoogt vooral dat documenten vindbaar, beschikbaar, leesbaar, interpreteerbaar en betrouwbaar moeten zijn voor degenen die er recht op hebben, vanaf het moment van ontstaan en voor zolang als noodzakelijk. Die plicht ontstaat al vanaf het moment van het ontstaan van alle informatie die een overheidsorganisatie heeft gemaakt of heeft gekregen bij het uitvoeren van zijn taken. De mogelijkheid tot rectificatie draagt juist bij aan de betrouwbaarheid van de documenten.

Op grond van artikel 5 van de Archiefwet zijn zogeheten selectielijsten opgesteld. Daarin is bepaald welke informatie blijvend bewaard moet worden, en dus na uiterlijk 20 jaar overgebracht zal moeten worden naar het Nationaal Archief. En van alle andere informatie is een maximum bewaartermijn opgenomen waarna die informatie verplicht verwijderd moet worden. De selectielijsten van een organisatie maken op hun beurt weer onderdeel uit van het register van de verwerkingsactiviteiten, zoals benoemd in artikel 30 AVG. Met het benoemen van de termijnen waarbinnen de gegevens moeten worden gewist, komt de verwerkingsverantwoordelijke tegemoet aan sub f van dat artikel. Het enkele feit dat een documentsoort of een werkproces voorkomt op de selectielijst of in het register van verwerkingsactiviteiten, maakt echter nog niet dat daarmee de rechten van betrokkenen die zij op grond van de AVG kunnen hebben, ineens niet meer van toepassing kunnen zijn.

Bij een beroep op artikel 17 AVG, het recht op gegevenswissing, valt in het derde lid onder sub d te lezen dat het recht niet kan worden ingeroepen indien de verwerking van de persoonsgegevens nodig is met het oog op archivering in het algemeen belang, voor zover door een eventuele verwijdering van informatie het doel van de archivering onmogelijk behaald kan worden of ernstig in het gedrang kan komen. Daarbij moet echter wel worden voldaan aan artikel 89 lid 1 AVG. En uit dat artikel volgt dat er op zijn minst waarborgen moeten zijn die er voor kunnen zorgen dat er technische en organisatorische maatregelen zijn getroffen, waaronder pseudonimisering, om de inachtneming van het beginsel van minimale gegevensverwerking te kunnen garanderen. Als het doel van de archivering kan worden bereikt door een maatregel die de identificatie van een betrokkene niet of niet langer toelaat, dan moeten dergelijke maatregelen worden toegepast, aldus de AVG.

Er moet met andere woorden steeds door de verwerkingsverantwoordelijke een afweging worden gemaakt of het langdurig bewaren van persoonsgegevens, waarbij het recht op gegevenswissing is ingeperkt, wel voldoet aan dat beginsel van de minimale gegevensverwerking. En als er mogelijkheden zijn om daaraan tegemoet te komen, dan is men ook verplicht dat te doen. Dus in dit specifieke geval moet er worden afgewogen of de informatie uit telefoonnotities in alle redelijkheid nog steeds relevant zijn, en in de bedrijfsvoering gebruikt moeten worden, en tevens of de informatie niet inmiddels achterhaald is. En mocht blijken dat vernietiging (nog) niet mogelijk is, dan moet gekeken worden naar minder vergaande maatregelen zoals pseudonimisering. Het lijkt erop dat er in dit geschil weliswaar door eiseres een beroep is gedaan op die minimale gegevensverwerking, en ook gevraagd is om bepaalde namen uit de notities weg te lakken, maar dat het UWV daar niet diepgaand op in is gegaan. UWV geeft enkel aan dat ze de telefoonnotities bewaren ten behoeve van het beslissen over de aanspraak op uitkering. Waarom dat ook nog nodig is indien er geen sprake meer is van een lopende uitkering, blijft onduidelijk. Ook onbeantwoord blijft de vraag of een telefoonnotitie een zodanig noodzakelijk onderdeel vormt van het gehele dossier, dat het niet verwijderd zou kunnen worden. In overweging 5.2 lezen we enkel dat eiseres niet heeft aangegeven wat haar belang is bij het recht op gegevenswissing.

In de uitspraak wordt tot slot ook nog verwezen naar een eerdere uitspraak van de Raad van State (ECLI:NL:RVS:2020:2419) waarin de Raad kortgezegd uitspreekt dat het vanwege de selectielijst moeten bewaren van documenten een wettelijke verwerkingsplicht is, waardoor er op grond van art 17 lid 3 sub b AVG überhaupt geen plicht is voor de verwerkingsverantwoordelijke om persoonsgegevens te wissen. Dat sub b kent echter in tegenstelling tot het specifiek voor archivering opgenomen sub d geen verwijzing naar de waarborgen uit artikel 89 lid 1 AVG. Het is dus maar zeer de vraag of de Raad van State in haar recente uitspraken gebruik heeft gemaakt van de juiste uitzondering op het recht op gegevenswissing.

Mr. dr. M.H. Paapst, universitair docent Rijksuniversiteit Groningen